

Naturvärdesinventering

Inför detaljplanering av Spexhult 1:5, Solgläntan,
Nässjö kommun

Diarienummer 2023-889

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
SYFTE	4
BESKRIVNING AV INVENTERINGSOMRÅDET SAMT OMFATTNING	4
GENOMFÖRANDE	5
RESULTAT	5
SLUTSATS	9
BILAGA	10
OMRÅDE 1	10
.....	10
OMRÅDE 2	12
OMRÅDE 3	13

Sammanfattning

Naturvärdesinventeringen visar att området som ska detaljplaneras hyser områden med påtagliga naturvärden och där det finns stora möjligheter att utveckla och höja naturvärdena genom lämpliga restaureringsåtgärder. Genom att genomföra åtgärder som främjar öppna miljöer och gynnar hävdgynnade arter kan man förbättra de biologiska och miljömässiga förhållandena i området och främja bevarandet av dess naturvärden.

Område 1 är präglad av halvöppen blandskog med riklig förekomst av olika arter, inklusive fridlysta, rödlistade och hävdgynnade arter. Markanvändningen och historiska aktiviteter kan ha bidragit till den biologiska mångfalden och de naturvärden som finns idag. Området är rikt på den fridlysta orkidén grönvit nattviol samt ett stort bestånd av ormbär. Det finns också ganska gamla träd, rotvältor, trädlågor och död ved i olika nedbrytningsstadier, samt några högstubbar. Dessa värdeelement erbjuder livsmiljöer och skydd för olika organismer som insekter, fåglar, små däggdjur och reptiler.

Område 2 utgörs av en öppen och frisk ängsmark. Vegetationen består av arter som är typiska för öppna miljöer som ängar, betesmarker, sluttningar och öppna skogsgläntor med mycket ljusinsläpp. De är arter som gynnas av hävd och störning, och missgynnas av igenväxning. Där finns naturvårdsarterna grönvit nattviol och brudborste. Det finns också värdeelement i form av grova och klena lågor som erbjuder livsmiljöer och skydd för olika organismer, samt en stenmur som utgör ett generellt biotopskydd.

Område 3 består främst av ung produktionsskog med planterad gran och hyser inga högra naturvärden. Det är märkbart att antalet arter och förekomsten av värdeelement är begränsade i detta område. Som en ung skogsplantage har området ännu inte utvecklat betydande naturvärden.

Syfte

Naturvärdesinventeringen syftar till att undersöka förhållandena inför att området ska detaljplaneras. Inventeringen ger en möjlighet till att bättre förstå de art- och miljömässiga förhållandena inför en detaljplan.

Beskrivning av inventeringsområdet samt omfattning

Inventeringsområdet är beläget vid Solgläntan, Spexhult, Nässjö kommun. Det inventerade områdets areal uppgår till cirka 2,7 hektar och ligger någon kilometer utanför Nässjö tätort. Området har en blandad historia med både jordbruk och skogsbruk. Delen som används som jordbruksmark är idag bevuxen med mestadels lövträd och ska inte ha brukats sedan 1960-talet. Skogsbruk pågår i östra delen av området. Det har även funnits fritidshus av mindre karaktär längs med vägen i kanten av området.

I dagsläget är området i större del trädbeklädd, med en varierande täthet och stor andel lövträd. Det nordvästra hörnet är en halvöppen lövskog med flertalet lågor i varierande storlekar och art. En större del av området är dock klädd med ett tätt bestånd av ungträd. I det nordöstra hörnet är marken klädd med högt gräs och några glest placerade träd. I dagsläget består den del av området som är produktionsskog utav större bestånd av ung björk samt vad som antas vara planterade granar. Senaste avverkning var mellan någon gång under åren 2015–2017, baserat på ortofoton. Ett mindre område vid grusvägens kant visar på ängsliknande strukturer. Runt detta område finns även två äldre stenmurar.

Översiktsbild av området som ska detaljplaneras

Genomförande

Inventeringen gjordes på två efterföljande dagar 28/6 och 29/6 2023 inom det område som är markerat på översiktsbilden. Delen av inventeringen som skede den 28/6 utfördes av Alexander Spak, kommunekolog och Christoffer Fristedt, biolog. Den andra dagen var endast Christoffer Fristedt ute. Inventeringen är inte utförd enligt svensk standard (SS 199000:2014), men är väl genomförd utifrån vedertagen metodik för att få en så fullständig bild av det undersökta områdets naturvärden.

Resultat

Översiktsbild över områden. Grönt är område 1, gult är område 2, rött är område 3.

Område 1.

Utgörs till stor del av halvöppen blandskog med olika andel lövskog på frisk-fuktig och näringsrik mark. Floran är av frisk högörtstyp med b.la. olika gräs, hallon, älggräs, mjölke, skogsnäva och ormbunkar. Här finns också inslag av flora av lågörttyp som t.ex. ekorrhör, harsyra, humleblomster, blodrot och skogskovall. Rikligt med den fridlysta orkidén grönvit nattviol utspridd i området, samt ett stort bestånd av ormbär. Området har en hel del ganska gamla träd, rotvälter, trädlågor och död ved i olika nedbrytningsstadier, samt en och annan högstubbe. Dessa erbjuder livsmiljöer och skydd för en rad olika organismer, inklusive insekter, fåglar, små däggdjur och reptiler.

Många av arterna är typiska för öppna miljöer som ängar, betesmarker, sluttningar och öppna skogsgläntor med mycket ljusinsläpp, och är en rest från tidigare kulturlandskap. Kartor från 60- och 70-talet visar att stora delar av området har varit mer öppet vilket kan vara en förklaring till vissa hävdgynnade arters närvaro. Oklart hur länge marken har brukats förr i tiden och vad man har använt den till, men marken kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, slätter och bete eller dylikt. Idag håller området på att succesivt växa igen.

Naturvårdsarter: Grönvit nattviol, ormbär, ask, alm, skogsödlå

Värdeelement: Nektarresurser, enstaka högstubbar, grova och kläna lågor, död ved

Tabell 1. Sammanställning av arter. Ej i någon specifik ordning. **F:** fridlyst art

Kategorier inom svenska rödlistan 2020: **NT:** nära hotad/missgynnad, **VU:** sårbar, **EN:** starkt hotad, **CR:** akut hotad

Kärlväxter	
Gräs (<i>Poaceae sp.</i>)	Halvgräs (<i>Cyperaceae</i>)
Gökärt (<i>Lathyrus linifolius</i>)	Blodrot (<i>Potentilla erecta</i>)
Kråkvicker (<i>Vicia cracca</i>)	Kråklöver (<i>Comarum palustre</i>)
Teveronika (<i>Veronica chamaedrys</i>)	Älggräs (<i>Filipendula ulmaria</i>)
Grässtjärnblomma (<i>Stellaria graminea</i>)	Hundkäs (<i>Anthriscus sylvestris</i>)
Vitsippa (<i>Anemone nemorosa</i>)	Hallon (<i>Rubus idaeus</i>)
Glasbjörk (<i>Betula pubescens</i>)	Humleblomster (<i>Geum rivale</i>)
Rödklöver (<i>Trifolium pratense</i>)	Kirskål (<i>Aegopodium podagraria</i>)
Ekorrbär (<i>Maianthemum bifolium</i>)	Mjölke (<i>Chamaenerion angustifolium</i>)
Skogskovall (<i>Melampyrum sylvaticum</i>)	Gran (<i>Picea abies</i>)
Asp (<i>Populus tremula</i>)	Smörblomma (<i>Ranunculus acris</i>)
Rönn (<i>Sorbus aucuparia</i>)	Sälg (<i>Salix caprea</i>)
Hultbräken (<i>Phegopteris connectilis</i>)	Harsyra (<i>Oxalis acetosella</i>)
Gråfibbla (<i>Pilosella officinarum</i>)	Brännässla (<i>Urtica dioica</i>)
Ekbräken (<i>Gymnocarpium dryopteris</i>)	Oxel (<i>Sorbus intermedia</i>)
Skogsfräken (<i>Equisetum sylvaticum</i>)	Stjärndaggkäpa (<i>Alchemilla acutiloba</i>)
Vårfryle (<i>Luzula pilosa</i>)	Ormbär (<i>Paris quadrifolia</i>)
Blekstarr (<i>Carex pallescens</i>)	Ärenpris (<i>Veronica officinalis</i>)
Alm (<i>Ulmus glabra</i>) CR	Ek (<i>Quercus robur</i>)
Skogsnäva (<i>Geranium sylvaticum</i>)	Knapptåg (<i>Juncus conglomeratus</i>)
Blåbär (<i>Vaccinium myrtillus</i>)	Vattenmåra (<i>Galium palustre</i>)
Grönvit nattviol (<i>Platanthera chlorantha</i>) F	Bergdunört (<i>Epilobium montanum</i>)
Skogssallat (<i>Lactuca muralis</i>)	Majbräken (<i>Athyrium filix-femina</i>)
Skogsstjärna (<i>Lysimachia europaea</i>)	Ängsfryle (<i>Luzula multiflora</i>)

Hassel (<i>Corylus avellana</i>)	Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>) EN
Nejlikrot (<i>Geum urbanum</i>)	Rödven (<i>Agrostis capillaris</i>)
Skogsbräken (<i>Dryopteris carthusiana</i>)	Lönn (<i>Acer platanoides</i>)
Midsommarblomster (<i>Geranium sylvaticum</i>)	Fyrkantig johannesört (<i>Hypericum maculatum</i>)
Kärrtistel (<i>Cirsium palustre</i>)	Blomsterlupin (<i>Lupinus polyphyllus</i>)
Flenört (<i>Scrophularia nodosa</i>)	Myskmalva (<i>Malva moschata</i>)
Smultron (<i>Fragaria vesca</i>)	Stensöta (<i>Polypodium vulgare</i>)
Liljekonvalj (<i>Convallaria majalis</i>)	Skräppor (<i>Rumex sp.</i>)
Mossor	
Vårig praktmossa (<i>Plagiomnium undulatum</i>)	Kransmossa (<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>)
Cypressfläta (<i>Hypnum cupressiforme</i>)	Praktmossor (<i>Plagiomnium sp.</i>)
Stjärnmossor (<i>Mnium sp.</i>)	
Lavar	
Näverlav (<i>Platismatia glauca</i>)	Blåslav (<i>Hypogymnia physodes</i>)
Slånlav (<i>Evernia prunastri</i>)	Skägglav (<i>Usnea dasopoga</i>)
Trattlav (<i>Cladonia pyxidata</i>)	Skrynkellav (<i>Parmelia sulcata</i>)
Filtlavar (<i>Peltigera sp.</i>)	
Fåglar	
Lövsångare (<i>Fringilla coelebs</i>) F	Bofink (<i>Fringilla coelebs</i>) F
Svarthätta (<i>Sylvia atricapilla</i>) F	Koltrast (<i>Turdus merula</i>) F
Talgoxe (<i>Parus major</i>) F	Kråka (<i>Corvus corone</i>) NT, F
Insekter	
Gräshoppor (<i>Caelifera sp.</i>)	Tvåvingar (<i>Diptera sp.</i>)
Vitfjärilar (<i>Pieridae sp.</i>)	Gräsfjärilar (<i>Satyrinae sp.</i>)
Vitfläckig guldvinge (<i>Lycaena virgaureae sp.</i>)	Flicksländor (<i>Zygoptera sp.</i>)
Jordgetingar (<i>Vespula sp.</i>)	Långhorningar (<i>Cerambycidae sp.</i>)
Kräldjur	
Skogsödla (<i>Zootoca vivipara</i>) F	
Svampar	
Klibbticka (<i>Fomitopsis pinicola</i>)	Fnöskticka (<i>Fomes fomentarius</i>)
Cinnoberticka (<i>Trametes cinnabarinus</i>)	Sidenticka (<i>Trametes versicolor</i>)
Gullkrös (<i>Tremella mesenterica</i>)	

Område 2. Ängsmiljö

Utgörs av öppen frisk ängsmark. Floran karaktäriseras av vegetation av frisk lågörttyp med bl.a. brudborste, svartkämpar, åkervädd, skogsförgätmigej och ängssyra. Typiska arter för öppna miljöer som ängar, betesmarker, sluttningar och öppna skogsgläntor med mycket ljusinsläpp. Arter som gynnas av hävd och störning och missgynnas av igenväxning.

Naturvårdsarter: Grönvit nattviol, brudborste

Värdeelement: Nektarresurser, grova och klena lågor, stenmur i området (generellt biotopskydd)

Tabell 2. Sammanställning av arter. Ej i någon specifik ordning. **F:** fridlyst art
Kategorier inom svenska rödlistan 2020: **NT:** nära hotad/missgynnad, **VU:** sårbar, **EN:** starkt hotad,
CR: akut hotad

Kärlväxter	
Gräs (<i>Poaceae sp.</i>)	Halvgräs (<i>Cyperaceae sp.</i>)
Teveronika (<i>Veronica chamaedrys</i>)	Timotej (<i>Phleum pratense</i>)
Renfana (<i>Tanacetum vulgare</i>)	Fyrkantig johannesört (<i>Hypericum maculatum</i>)
Mjölke (<i>Chamaenerion angustifolium</i>)	Brudborste (<i>Cirsium heterophyllum</i>)
Svartkämpar (<i>Plantago lanceolata</i>)	Ängssyra (<i>Rumex acetosa</i>)
Skogsförgätmigej (<i>Myosotis sylvatica</i>)	Röllika (<i>Achillea millefolium</i>)
Humleblomster (<i>Geum rivale</i>)	Smörblomma (<i>Ranunculus acris</i>)
Rönn (<i>Sorbus aucuparia</i>)	Gran (<i>Picea abies</i>)
Vildkaprifol (<i>Lonicera periclymenum</i>)	Kräkvicker (<i>Vicia cracca</i>)
Sälg (<i>Salix caprea</i>)	Skogskovall (<i>Melampyrum sylvaticum</i>)
Åkervädd (<i>Knautia arvensis</i>)	Grönvit nattviol (<i>Platanthera chlorantha</i>) F
Hundäxing (<i>Dactylis glomerata</i>)	Stinknäva (<i>Geranium robertianum</i>)
Grässtjärnblomma (<i>Stellaria graminea</i>)	
Mossor	
Vägig praktmossa (<i>Plagiomnium undulatum</i>)	
Insekter	
Strimlus (<i>Graphosoma italicum</i>)	Gräshoppor (<i>Caelifera sp.</i>)
Luktgräsfjäril (<i>Aphantopus hyperantus</i>)	
Svamp	
div. tickor	

Område 3. Produktionskog

Utgörs primärt av en ung produktionsskog bestående av planterad gran. Dock finns det stora mängder andra trädarter i området, så som glasbjörk och rönn, vilket ofta gör att det är väldigt tätbevuxet mellan träden. Floran utgörs främst av ormbunkar, lågväxta örter och några få blommväxter.

Naturvårdsarter: Inga

Värdeelement: Högstubbar

Tabell 3. Sammanställning av arter. Ej i någon specifik ordning. **F:** fridlyst art
Kategorier inom svenska rödlistan 2020: **NT:** nära hotad/missgynnad, **VU:** sårbar, **EN:** starkt hotad,
CR: akut hotad

Kärlväxter	
Blodrot (<i>Potentilla erecta</i>)	Blåbär (<i>Vaccinium myrtillus</i>)
Mjölke (<i>Chamaenerion angustifolium</i>)	Ekorrhör (<i>Maianthemum bifolium</i>)
Ormbunkar (<i>Polypodiopsida</i>)	Gran (<i>Picea abies</i>)
Glasbjörk (<i>Betula pubescens</i>)	Rönn (<i>Sorbus aucuparia</i>)
Oxel (<i>Sorbus intermedia</i>)	Grässtjärnblomma (<i>Stellaria graminea</i>)
Ek (<i>Quercus robur</i>)	Skogskovall (<i>Melampyrum sylvaticum</i>)
Vattenmåra (<i>Galium palustre</i>)	

Slutsats

Många av arterna i den här typen av miljöer, främst område 1 och 2, kan indikera att det är lämpligt att restaurera ett område och återinföra bete eller slätter. Den stenmur som finns i område två är något som måste beaktas vid eventuell bebyggelse.

Område tre hyser inga större naturvärden som det ser ut idag. Som ung produktionsskog finns inga större värden i sig och det syns i antalet arter samt bristen på värdeelement.

Sammanfattningsvis finns det både områden med högre naturvärden, och områden med lägre naturvärden. En stor del av området har dock potential att få högre naturvärden genom restaurering givet att rätt åtgärder utförs.

Det är viktigt att notera att åtgärder som kan påverka eller störa fridlysta arter, deras fortplantningsmiljöer eller viloplatsen kräver en dispens enligt artskyddsförordningen (2007:845), och en ansökan bör göras hos Länsstyrelsen. Detta innebär att det finns rättsliga skydd för vissa arter och deras livsmiljöer för att säkerställa deras överlevnad och bibehållande.

Samhällsplaneringskontoret

Alexander Spak
Kommunekolog

Christoffer Fristedt
Biolog

Bilaga

Område 1

Område 2

Område 3

